

Датум: 20. 09. 2022. године

ИНСПЕКТОР-ПРОСВЈЕТНИ
САВЈЕТНИК ЗА:
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ:

**РАЗРЕДНУ НАСТАВУ
ГОРДАНА ПОПАДИЋ**

**ИЗВЈЕШТАЈ И АНАЛИЗА
САВЈЕТОВАЊА ЗА ПЕДАГОГЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА
РЕГИЈЕ ДОБОЈ
-септембар 2022. године-**

УВОД

У складу са Акционим планом реформских процеса у основном васпитању и образовању, те у складу са Програмом рада инспектора - просвјетног савјетника планирана је обука/савјетовање за стручне сараднике - педагоге основних школа. Савјетовање је реализовано у сарадњи са чланом Стручног тима за развој наставних програма ВРОЗ-а и израду Приручника за одјељењске старјешине у основној школи, Дарјом Живановић.

Стручно усавршавање педагога организовано је 15. септембра 2022. године, у трајању од 10:00 до 15:00 часова, а тема Савјетовања била је: „Реформски процеси, иновирани наставни програми и васпитни рад у одјељењској заједници“. Школа домаћин Савјетовања за педагоге била је ЈУ ОШ „Вук Стефановић Караџић“ Добој.

Одзив педагога на Савјетовању био је изузетно добар, те од укупно планираног броја педагога са Регије Добој, Савјетовању су присуствовала 33 или 94,28 % педагога. Према подацима из школа и евиденцији о присуству Савјетовању за педагоге могуће је закључити да су: по два представника/педагога била из двије основне школе (Лијешће и Модрича), да једна школа тренутно нема педагога (Теслић), да су два педагога на боловању (Календеровци и Блатница), да је један педагог био реализатор Савјетовања (Осјечани Горњи), те да један педагог није присуствовао савјетовању (Вукосавље, разлог непознат). Преглед броја и проценат присутних педагога из основних школа са подручја општина/градова са Регије Добој дат је у Табели 1.

Табела 1 - Подаци о броју присутних педагога са Регије Добој

Р. Б.	Педагози-учесници Савјетовања из:	Школа-домаћин Савјетовања	Број педагога		
			Планирано	Присутно	%
1.	осам школа са подручја општине Теслић	ЈУ Основна школа „Вук Стефановић Караџић“ Добој	8	6	75 %
2.	девет школа са подручја града Добоја		9	9	100 %
3.	шест школа са подручја општина: Дервента и Брод		6	6*	100 %
4.	три школе са подручја општина: Станари и Петрово		3	3	100 %
5.	девет школа са подручја општина: Модрича, Вукосавље, Шамац, Доњи Жабар и Пелагићево		9	9**	100 %
35 основних школа Регије Добој			35	33***	94.28 %

* Педагог из ОШ „Тодор Докић“Календеровци није присуствовала због боловања, али је присуствовала директор из ОШ „Лијешће“ Лијешће, по струци педагог.

** Присуствовала два педагога из ОШ „Сутјеска“ Модрича, а није присуствовала педагог из ОШ „Алекса Шантић“ Вукосавље.

*** Педагог из ОШ „Радоје Домановић“ Осјечани Горњи, Добој присуствовала у својству реализатора Савјетовања, те није учествовала у евалуацији Савјетовања.

Циљ Савјетовања за педагоге био је у складу са планираним мјерама и активностима реформских процеса, а које се односе на *организовање обука за васпитно-образовне раднике за примјену иновираних програма*, те је дефинисан као: *„Развијање и унапређивање компетенција стручних сарадника, педагога у основним школама, за подршку наставницима у реализацији иновираних наставних програма, са посебним акцентом на реализацију програма васпитног рада у одјељењској заједници.“* **Задачи** Савјетовања за педагоге били су:

- Представљање/информисање/уознавање педагога са основним реформским процесима у погледу развијања наставних планова и програма који си у примјени од 2020/21, 2021/22. и 2022/23. године.
- Информисање педагога о приручницима за наставнике, као посебном виду подршке у организацији и остваривању програма прве тријаде, програма од националног интереса, креирања стимулативног окружења и реализацији петнаестоминутног вјежбања у првој тријади, организацији и реализацији факултативне наставе за ученике друге и треће тријаде, те дидактичко-методичких упутстава за реализацију наставних програма у првом, другом, трећем, четвртном и петом разреду, те наставних програма од шестог до деветог разреда.
- Развијање компетенција и оснаживање педагога за примјену програма васпитног рада у одјељењској заједници (ВРОЗ) и подршку одјељењским старјешинама у реализацији часова ВРОЗ-а.
- Оснаживање педагога за идентификацију реалних потреба за садржајима и облицима стручног усавршавања наставника, те израду програма стручног усавршавања наставника/одјељењских старјешина на нивоу васпитно-образовних установа/школа.
- Евалуација и приједлози за унапређивање савјетовања.

Преглед планираних садржаја рада током Савјетовања обухватио је: представљање програма обуке, уознавање и представљање учесника, представљање/информације о иновираним наставним програмима (презентација о иновираним програмима за редовну наставу, факултативним програмима, новим уџбеницима и дигитализованим садржајима, те приручницима за наставнике), представљање програма ВРОЗ-а и Приручника за одјељењске старјешине, радионице о вербалној и невербалној комуникацији и стручном усавршавању наставника, те евалуацију Савјетовања и подјелу сертификата.

РЕАЛИЗАЦИЈА САВЈЕТОВАЊА

Начин рада током Савјетовања за педагоге, био је организован у виду директног обраћања реализатора Савјетовања, њиховог усменог излагања и видео презентација, интерактивне комуникације на релацији педагози – реализатори/предавачи (Инспектор-

просвјетни савјетник и члан Стручног тима), педагог-педагог, те у виду практичних вјежби у оквиру радионичког начина рада. У уводном дијелу Савјетовања педагози су добили информације о програму, као и о начину рада током самог Савјетовања. С обзиром да су учесници били са Регије Добој, реализована је и активност: Упознавања и представљања учесника „*Пружам ти руку-пружи ми руку*“.

Први дио Савјетовања обухватио је излагање инспектора - просвјетног савјетника о реформским процесима у основном васпитању и образовању, те су представљене кључне мјере и активности из Акционог плана, а које се односе на доношење новог наставног плана за основну школу, развој наставних програма за основну школу, те промјене у организацији рада у првој и другој тријади. Током излагања је наглашено шта је то измијењено, допуњено или редефинисано у односу на претходне наставне програме, истакнуто је да иновирани наставни програми су усмјерени на исходе учења, што значи да су исходи учења оно од чега се полази у процесу планирања и програмирања васпитно-образовног рада, али да је неопходно водити рачуна и о интересовањима, потребама, могућностима и способностима ученика, те специфичностима одјељења у којем се реализује настава, као и на који начин педагози могу пружити подршку наставницима при планирању. Наглашена је слобода и могућност наставника да може вршити прерасподјелу фонда сати/часова за реализацију одређених садржаја, као и могућност избора и других садржаја (осим садржаја понуђених у наставним програмима) помоћу којих ученици треба да остваре исходе учења. Разговарало се о специфичностима у организацији наставе у првом разреду, као и о начину праћења, вредновања и оцјењивања ученика првог разреда. Дата су појашњења о обавезном петнаестоминутном вјежбању на почетку наставног дана у одјељењима прве тријаде, али је разговарано и о томе да и наставници четвртог и петог разреда у одређеним моментима могу примјенити одређене физичке активности/вјежбе које ће доприносити ефикаснијем наставном процесу и већој мотивисаности ученика. О факултативној настави за ученике друге и треће тријаде дате су смјернице о начину организовања и реализовања овог облика наставног рада, те приказани резултати истраживања о заступљености факултативних програма у основним школама Републике Српске, а која је провео Републички педагошки завод током претходне двије школске године (2020/21. и 2021/22. година). Наставници су добили и информације о приручницима које су стручни тимови, у оквиру реформских процеса, развили и припремили, као подршку и помоћ наставницима у квалитетнијој и ефикаснијој реализацији васпитно-образовног рада. Дио излагања обухватио је и информације о новим уџбеницима уз иновирани наставне програме, те доступним дигитализованим садржајима уз постојеће уџбенике који се могу пронаћи на сајту Завода за уџбенике и наставна средства, као и кључне мјере и активности које су дефинисане у оквиру Стратегије развоја образовања у Републици Српској за период од 2022. до 2030. године.

Други дио Савјетовања реализован је у виду представљања/презентације на тему: Васпитни рад у одјељењској заједници и улога педагога (Приручник за одјељењске старјешине), те радионице „*Вербална и невербална комуникација*“ уз активно учешће присутних педагога. Реализатор овог дијела Савјетовања била је Дарја Живановић, члан Стручног тима за развој наставних програма ВРОЗ-а од 2. до 9. разреда, те Приручника за одјељењске старјешине и Приручника о обавезном петнаестоминутном вјежбању у првој

тријади. Након излагања о васпитном раду у одјелењској заједници, примијењен је један од модела за час ВРОЗ-а из Приручника за одјелењске старјешине (адаптиран за потребе Савјетовања), а у склопу радионице су реализоване вјежбе: *Поруке прихватања и поруке неприхватања, ТИ-поруке и Препознавање осјећања на основу порука*.

Трећи дио Савјетовања за педагоге такође је реализован у виду радионице, а крајњи резултат је био осмишљени и креирани планови и програми стручног усавршавања на нивоу школе или бар садржаји/теме, као и видови/облици стручног усавршавања наставника. Кроз презентацију рада у групама педагози су размијенили искуства о садржајима и облицима стручног усавршавања које могу примијенити и у својим школама.

Завршни дио Савјетовања посвећен је питањима учесника о ономе што им је можда остало недовољно јасно или потпуно новим питањима из области васпитно-образовног рада. Питања која су педагози најчешће постављали током, или у завршном дијелу, односила су се на вођење и/или проблеме са којима се сусрећу приликом вођења електронског дневника (*креирање распореда часова за први разред што је у супротностима са специфичностима рада у првом разреду; немогућност евидентирања осталих облика рада-допунска, додатна, секција, факултативна настава у 40-часовној у разредној настави; признавање/евидентирање часова за припремање само редовне наставе; при преласку ученика из централне школе у подручно одјелење изостанци се дуплирају; извршити усклађивање назива водитељ јутарњег чувања ...сада по новом Закону о основном васпитању и образовању ...водитељ боравка; родитељи првог разреда не могу видјети описне оцјене тј. образложење описне оцјене...али могу видјети само „закључне“ оцјене ...што није у складу са законским прописима и специфичностима праћења напредовања и оцјењивања ученика првог разреда).*

Приликом евалуације Савјетовања педагози су имали могућност да предложе неку од тема за будуће обуке/семинаре/савјетовања, а овог пута су предложили тему која се односи на идентификацију и рад са надареном дјецом, али сматрају да и питања о стручном усавршавању требају се још детаљније разматрати.

Педагози основних школа су истакли потребу за чешћим организовањем неких од видова стручног усавршавања за стручне сараднике.

ЕВАЛУАЦИЈА САВЈЕТОВАЊА

У завршном дијелу савјетовања учесници су извршили процјену појединих сегмената рада током савјетовања. Евалуација је извршена у форми попуњавања *Евалуационог листа* који је конструисан из дијела који се односи на: реализацију стручних тема, комуникацију током савјетовања, организацију и општу оцјену савјетовања, процјену улоге самих учесника током савјетовања, као и процјену колико је савјетовање утицало на спремност/жељу учесника да и убудуће учествују на оваквим видовима стручног усавршавања. У Евалуационом листу, учесници су користили сљедећу скалу за оцјењивање: А-одлично, Б-добро, В-задовољавајуће и Г-лоше, а број педагога који су попуњавали Евалуациони лист био је 32.

1. Садржај стручних тема и начин реализације

Садржај реализоване стручне теме „*Реформски процеси у основном васпитању и образовању*“ 29 или 90,63% педагога је оцијенило као потпуно задовољавајуће тј. оцјеном „одлично“, док су 3 или 9,37% анкетираних дало оцјену „добро“. Садржај реализоване стручне теме „*Васпитни рад у одјељењској заједници и улога педагога (Приручник за одјељењске старјешине)*“ оцијењен је оцјеном „одлично“ од стране 25 или 78,13 % педагога, док је 7 или 21,87 % анкетираних педагога дало оцјену „добро“. Стручна тема „*Стручно усавршавање наставника (Израда Плана и програма стручног усавршавања наставника)*“ од стране 25 или 78,13% педагога оцијењена је оцјеном „одличан“, док је 7 или 21,87% педагога дало оцјену „добро“.

Начин реализације све три стручне теме од стране 32 или 100% педагога је оцијењен као „одлично“, као што је оцијењен и сегмент *примјењивост садржаја стручних тема у пракси*.

2. Организација, општи утисак и оцјена савјетовања

Комуникација учесника и реализатора савјетовања (члан Стручног тима за реформске процесе и инспектор - просвјетни савјетник) оцјеном „одлично“ оцијењена је од стране свих присутних тј. 32 или 100% анкетираних педагога.

Организација, општи утисак и оцјена савјетовања, такође је од стране 32 или 100 % анкетираних педагога, оцијењена као „одлично“.

Своју улогу током савјетовања, као „*активну*“ оцијенили су сви присутни педагози тј. њих 32 или 100 %.

3. Процјена утицаја савјетовања на спремност/жељу учесника да убудуће учествују на сличним савјетовањима

Да је *савјетовање много утицао на њихову спремност за будућа учествовања* на истим или сличним савјетовањима, изјаснили су се сви, њих 32 или 100% анкетираних педагога.

Своје оцјене појединих сегмената рада током савјетовања педагози су образложили и кратким коментарима (писмено, усмено и/или невербалном комуникацијом), као: „...проблематика је актуелна...предавачи активни...сарадња на високом нивоу

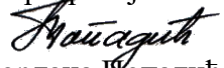
ЗАКЉУЧЦИ

На основу реализације и запажања о реализованим активностима и садржајима током Савјетовања, постављених циљева овог облика стручног усавршавања, те евалуације и коментара педагога, могу се извести сљедећи закључци:

- Стручно усавршавање тј. Савјетовање за педагоге из 35 основних школа Регије Добој реализовано је непосредним путем, 15. септембра 2022. године, у укупном дневном трајању од 5 сати тј. од 10:00 до 15:00 часова.

- Присуство педагога Савјетовању, које је реализовала инспектор - просвјетни савјетник (Гордана Попадић) и члан Стручног тима за реформу у основном васпитању и образовању (Дарја Живановић), било је одлично, тј. укупно 33 или 94,28 % педагога од планираног броја је присуствовало Савјетовању.
- Информације о реформским процесима и иновираним наставним програмима у основном васпитању и образовању су са пажњом пропраћене од стране присутних педагога, као и информације о васпитном раду у одјељењској заједници, приручницима за наставнике, те стручном усавршавању наставника и изради плана и програма стручног усавршавања.
- Начин рада током Савјетовања (радионички начин рада и рад у мањим групама), примјенивост садржаја стручних тема у пракси, комуникација реализатора и учесника Савјетовања, од стране свих присутних педагога оцијењени су оцјеном *одличан*. Сви присутни педагози су процијенили да је ово Савјетовање утицало на њихову спремност/жељу да и убудуће учествују на оваквим и сличним облицима стручног усавршавања.
- Откривање/идентификација надарене/талентоване дјецe је једна од тема које су педагози предложили за наредне обуке/савјетовања за педагоге, али су истакли да постоји још простора да се и питањима стручног усавршавања наставника баве на неким од наредних савјетовања.
- Нека од питања која нису била директна тема овогодишњег Савјетовања за педагоге, наметнула су се и питања вођења електронског дневника, те 40-часовне радне седмице наставника, као недовољно јасне.
- На основу свега наведеног, може се закључити да су циљеви и задаци Савјетовања за педагоге основних школа на Регији Добој у потпуности остварени.

Инспектор-просвјетни савјетник

Гордана Попадић

Прилог – Фото записи са Савјетовања за педагоге (страница 8, 9, 10. и 11.)

Презентација: Реформски процеси у основном васпитању и образовању

Презентација: Васпитни рад у одјељењској заједници
(Модел радионице за час ВРОЗ-а)

Радионица: Стручно усавршавање наставника
(Израда Плана и програма стручног усавршавања)

Учесници су невербалном комуникацијом оцијенили активности током радионице „Вербална и невербална комуникација“

Инспектор-просвјетни савјетник,
Гордана Поподић